

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatoł
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh či khma
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Sserbske njeđželske łopjeno.

Wudawa ńo kóždu ńobotu w Smolerje; knižiczišcžerni w Budyschinje a je tam ńa šchwórtłětnu pschědplatu 60 pj. dostacž

Njeđžela Jubilate.

Jan. 12, 20—26.

Spajke wysłanje dže tola w tutych dnjach psches naturu! Šmijercž je póžrjeta do dohycza. Płacžki w hałosach ichtomow spěwaja ńašo po dołhej šmije ńwojemu stworiczelej cžesć a ńhwalbu, ńichtomy strowja nań w barbach sakšeho kraja a krańne selene ńhwy na polach wokšewja nam wutrobu a cžinja nań wěštych teho stareho ńlubjenja: tak dołho hać semja ńacž budže, njeđhryba ńastacž ńhwa a žně. Wty hladamy i jeneho džiwa do drugeho nuts. Psched krótkimi njeđželeni bu to ńhymjo wuńhte, a w semi bu ńhowane, a tam wumrje a se ńmjerče je ńnjes, tón ńsčehomóžny Wótž w njebjěbach nowe žiwjenje ńbudžil. To ńštož w naturje widžimy, njeplacžki pať jenož ńa ńwět natury ale wjele bóle tež ńa ńwět ducha. Tež tam ńo to ńamžne pschego ńašo dołonja, něšcto dhybi wumrjecž, ńo by ńo nowe žiwjenje ńašo pokasalo. To wuczi tež tekst, Jan 12, 20—26: Se ńmjerče nowe žiwjenje!

1. To dopjelni ńo na ńhrystuku Jesuńu a
2. to dhybi ńo tež na ńsčesćanach dopjelnicž.

1. Griczojo pschindu k wucžobnikam i próstwu: my chyli rad Jesuńa wohladacž. Esu póhanjo, ale woni njeńku daloko wot Bóžeho kralesłwa. Esu na ńwjedžen do Jerusalema pschischi, ńo bychu ńo k žiwemu Bóhu modlili. Esu tež wo Jesuńu ńhšcheli a dokełž njeńku tajzy, kižkiž w naschim cžaku po tńkazach mamy, kiž chzedža jenož ńwonkowne ńwjedženje ńobu ńwjeczić a kiž ńytaja jenož něšcto ńa cžělo, jenož semste wjeńela, ale ńa wyschle wězy nimaja žane ńrošymjenje, dokełž potajkim tajzy njeńku, ale dokełž ńytaja pucž k njebjěkam, tehodla maja tež to wutrobne žadanje, noweho profetu ńhšchecž a jeli je móžno, ńo

wot njeho wobšobecž dacž. ńnjes jich wrócžo njeplacže, pschetož tež jim ńlacžki jeho ńłowo: póječe ńem ke mni wšchitzy, kiž wy ńwóžni a wobcžezeni seče, ja chzu wań wokšewicž. Jesuń widži w tutych gricisłkich póhanach, kiž jeho ńytaju, nalěče tnych ludow ńo bližicž, wón widži, kať budže ńo jeho ewangelij póhanam přědowacž a kať budža ńo wokolo jeho ńhorhoje ludy hromadžicž. To je jeho pschekrańjenje. Tute pschekrańjenje móže ńo pať jenož tak ńacž, ńo wón wumrje, a i rowa ńwětej nowe žiwjenje ńobu pschiječe. To pschipotweda wucžobnikam a pschitym pokaja jich na naturste žiwjenje. Pschěncžne sorno, kiž w brožni leži, ženje žane plody njepschiječe, wone dhybi ńo wuńhecž a wumrjecž, ńo by nowe žiwjenje pschiječło a plody dało. Tak je tež pola Šbóžnika. A njeje ńo to tež dopjelničo, ńštož je ńnjes přědy widžal? Šdňž do žykwiniskich stawisłow wrócžo hladamy a hđňž hladamy do ńwjateho mińionstwa, dha ńpósnajemy, kať tón ńschizowany jako dohycer psches ńwět dže a kať i jeho ńmjerče nowe žiwjenje ńa ńwět ńbudži. Čži, kiž prawe žadanje po wumóženju we wutrobje maju a póhanjo, kiž wo ńschizowanym ńhšcha, ńawołaja: je Jesuń mje tak horzo-lubowal, ńo je i lubočeče ke mni ńwoje žiwjenje woprowal, dha dhyrbju a chzu jeho tež ńašo lubowacž a i lubočeču k njemu nowe žiwjenje ńapocžecž. W Jesuńowej ńmjerči leži ta wulka wumóženska móž ńa žyly ńwět. A kať i jeho ńmjerče nowe žiwjenje pschindže, kať dhybi ńo to tež pola nań dopjelnicž.

2. W nań je stary cžłowjel, tón, kiž nań k semi dele cžehnje, jara móžny. Tutón stary cžłowjel wjedže nań do wěcžneje ńmjerče. Čhzech to? Na žadny pad! Tehodla reka, wšchědnje wojowacž, wšchědnje dhyrbimy ńo prózowacž, ńo tón stary cžłowjel wumrje. Ale i wotkal budžesč a móžesč ńpósnacž, ńo na pucžu

— obo knano je na nju hižo sabyl a czerpi dla wožuda swojeho
 Hudeho maleho naroda, na kotryž je zplu wulkosć swojeje lubo-
 seje pschenješt — shtó to wuhuda? — Pšheczel wotmjelkny a
 hladasche na stronu k Worle zam, hdžež bėsche Rencž wostał. Za
 jeho mjelczenje nje pschetorhnych, mje wschał sajimowasche wo-
 žud cžlowjeka, kiž czerpjese, a kotremuž so nje bėsche dobro'a
 žobusdželnosče popschala, kiž so njemžese nikomu se swojini
 bolosčemi doměřič. A ja pšchemyžlowach dale wo jeho cžem-
 nyh wožudach, prózowach žebi naryšowacz wobras teje, kiž je
 jeho něhdy sbožowneho cžinika — — Spominach na to, hacž
 žym jón knano w jeho wobhydlenju wobladał — ale podarmo. . .
 A na kajke wajchnje bu jeju sbože pschetorhnjene? . . . . . Abo
 nje bėsche wón i žyla ani tehdy sbožowny, nje bėsche lubowany? . .
 Džel Worlež po njedawnyh wotpalenju, hromada hrošnyh
 palniščezow i wuhenjemi wot plomjenjom wostajemyh, i ro-
 padachu tu a tam težazny cžini so pschihodžazh podnjel i wo-
 jini myšlam, k wobrasu, i kotrymž so runje sajimuju. . . . Tón
 cžlowjek je tež jako spalniščez. Widžičh jenož srudobu, nje-
 sbože — njeje cži popschane do woczow sboža pohladacz, kiž
 knano něhdy so tu kniewkajche a je nětko pod rospadankami
 pohlowane. . . . .

* * *

Wós jasta, shtož mje se jamyšlenja wubudži. Běchmož
 w Smečžezach. Wobladam kolo wokoło nowocžafne twa-
 rjenja, polne ekwipazow a supjelownych hosčzi, kiž žebi naju
 wčizpuje wobhladya. Wobřjedž pschirody a mjes žhudyni
 džezimi tuteje pschirody, wobhđlerjemi wonych filigramskich
 žezow na bokach hórki, wobřjedž wjeřneje idylle kuž nowo-
 čafneho blažerowaneho žwěta. Stał to do pschirody nje žluskha!

Sšhdnychmož so pod shtom w jahrodže a woczafachmož
 Rencža. Pšchijedže bórsh, tón žamh jako bėsche naju wopusch-
 ežil, možno-li, hicheže bóle mjelcžazh a cžichischi. Mjelicžachmy.
 Sphta drje jedyn wot naju něhdže dwójžh mjelczenje pschetor-
 nječ; ale krótko, skoro jenož sčskne wotmolow towarščow wsachu
 žunu lóšcht i dalschim pospytam. Wschém, tež žhorom i naž psche-
 jara i rěčžam nje džešche. Ja a mój pscheczel sajimowachmož
 so i Rencžom a tón Wóh wě i cžim. Jako by nadawł mēł niz
 rěčžecž, tał sakakle mjelicžese . . .

Něchtó pschindže po njeho, so by te žhoremu pschischoł.

„Dže?“ woprascha so pscheczel.

„Do Shtwiz“, wotmolwi Rencž.

Shtwizh žu sa kłóštrom.

Wě sapschehnjene a wotjėdžechmož. Mjes tym bėsche so
 na krajinu kražny lěčžny podwjecžor snješt a prjedh hacž bėchmh
 do Kufowa dojėli, bėsche tu hižo rjany wjecžor we wschej swojeje
 hwešdnej žlawje a kražnojėzi. Nad silhowecže wulkeje hromady
 kłóštrskich twarjenjom stejese blyščezaty rózł měžčazkowneho
 žerpa:

„Dobry wjecžor, macžerka,

hdže je wascha džowezicžka. . . . .“

Spěto? — Wopratodže, Rencž spěwa. Po mērnym powěštje
 njeke so cžicha žerbska pėřnicžka.

„Moja džowka doma nje,

Wona je mi wumrjela. . . . .“

Cžehodla je runje tutu pėřen japoczal? Abo pschipadnje?
 Stał spodžiwnje dojintasche nje kónž žerbskeje narodneje romancy
 i jeho erta:

„Solcžkow je drje w žwěcže doščž.

Alle žana kaž ty bē. . . . .“

Alle žana, kaž žy ty byla!

Konil sarjehota, bėchmh w Kufowje. (Wotracžowanje.)

Ssmjercž Richarda Lawskowutrobneho (1199).

Bohrabja Limožiski, lenik jendželsteho krala, bē namtał
 postad w swojim kraju. Dželbu postada posticzi kralej; ale tón
 wobkruczi, so wón jako podhrabjowe wicježny k nje s ma prawo
 na žhty postad. Podhrabja nje bē nikał teje myšle. Duž kral tón
 kraj i wójskom napadny a pschimasche hród „Chalus“, hdžež bē
 žlowany postad. Hrodowi ludžo namjetowachu, jomu pschepodacz
 mēščzinu se wschém, shtož bē na nje, hdžž jeno by jim psche-
 puščežil žiwjenje; ale kral to wotpokasa, wosjewjo, so budža
 bórsh nucženi so podacz na miłosč a njemiłosč, a wobwěšcent
 hacž na pošlėdneho. Na to wobžadka so pschihotowa na sa-
 dwělnu woboru.

Woneho dnja, jako Richard bē so i mēščzini pschiblizil, wu-
 pytajo žebi, hdže by najšmanischo nabbėhował, profotnik Ber-
 rand na njeho pomėri wot murjom dele a jemu ramjo žrani.
 Sažo domjedženy do swojeho žtanu, kral swojim wyschlam
 pschikasa, hród nje pschestajizh cžėřnicž, hacž bhchu jón dohlył.
 Hdžž mē mēščzinu w swojinaj rukomaj, pschikasa swobwěšhecž
 wschu wobžadku, wumšawšchi muža, kiž bē jeho žranik. S wje-
 cžiwosče chžysche žebi jeho idžeržecž ja žmjerčž hichčeže žrawo-
 nišču po swojim wuhojenju.

Alle rana nježijese; džen wote dnja bu hórje i nje, a bórsh
 bu kral pschėkwėdženy, so so bliži jemu pošledna hodžina. Duž
 pschikasa pschiwjesč muža, kiž bē jeho žranik, a k njomu rjekny:
 „Shtó žym tebi šleho nacžinik? Cžomu žy mje morik?“ —
 „Ty?“ jawola Bertrand, „ty žam je swojeje ruku žy morik mo-
 jeho nana a dweju bratrow, a nětko chžysche tež mje moricž.
 Wocžinaj se mnu, kaž so cži dobro šda; ja rady snježu wschė
 cžwile, hdžž jeno tež ty by wumrjel, kiž žy šawinował telko nje-
 sboža.“ „Ja cži wodał moju žmjerčž“, praji kral. Něčto
 hodžin pošdžischo wudnychny; ale pošlėdna jeho wola njebu cže-
 sežena, a nje sbožowny profotnik bu wotšupjeny a jendželšh
 wojazh jeho morichu.

Kruta wola.

Ludžo kruteje wole žahaju do přėdka, žu nahladni, ludžo
 bjes kruteje wole, stupaju nasad, pschindu do jahubh, do žazpėcža.
 Kruta wola, kruty karakter je to: Cžlowjek so prózuje, wschu-
 džom jako dobry a rošomny cžlowjek živy bječ; wón wo wschėch
 lohkomyžlnych a šlych ludži njerodži a so žam sa rošomniščeho
 džerži, jich i rašnym žlowom wotpokazo. Nětko někotry praji:
 „Daj, jeno so bhch ja pschezo tu mudrosč a mōž mēł, so bhch
 to dokonjecž mōhł.“ Tu pschistupi nam japoschtoł i pomozh,
 hdžž praji: „Jeli so pał mjes wani komu mudrosče trjeba je,
 tón prošh Boha, kotryž sčezedre dawta wschitkim a to nikomu
 njewumjetuje, dha budže jemu takama data.“ Žak. 1, 5. Težo-
 dha prošh Boha, so by cži mudrosč a mōž a krutu wolu
 dał, so by ty pschezo a štajnje pschecžiwu wschemu štemu twjer-
 dže stał kaž dub a njebojasnje kaž law! Rohkosmyžlenym
 a bhudnym wotwžam dnybi so pschezo wėrnosč do woczow
 prajicž, tola my hušto mudrije cžinimh, hdžž so pschi tym wótrnych
 žlowow wostajimh, pschetož: „Cžiche wotmolwjenje wotwobrocži
 hnėw, ale twjerde žlowo šbudži žurowosč!“ Pšchisł. 15, 1.
 Druhdy je dobre, so tajkich wschelakich njebolakow stejw
 stajimh, njeprajiwšchi žlowa; to je tež jene žlowo. Shtož so
 kōždy deň we wėřjazej a šprawnej modlitwje Bohu porucži, tón
 mōže bjes starosče bječ, temu so to potom wschitko tał žame wot
 wot žo cžini.

Tola cžlowjek i kruteje wolu njednybi so samėnicž i jenym
 pschejara krutym cžlowjekom. Cžlowjek i kruteje wolu pyta wschė
 dobre pocžiniki a wožebnosče w žebi šjednocžicž, jedyn pschejara

kruty, hruby, njerofomny čłowjek, tón je čywilisa sa jeho hwoj-
bu, a sa wschěch, kiž dyrbyja i nim wobšhadžecž.

Kaž čłowjek, kiž je ho we wulkim lěhu abo w puscžinje sa-
bludžil, tajki je lohkomyšlny abo sty čłowjek, kiž je ho wot
prawdy wotwobročil. Kiž ma istadnosć k temu, tajkeho lohk-
omyšlneho sažo na prawy pucž domjesč, tón čžini dobry kšesčzi-
janski skutk. Japoschtot praji: „Ščtož hrěšnika wot jeho
bludneho pucža wobročži, tón je duški wot hnjercze spomhał,
a budže pschirncž wjele hrěchow. Jaf. 5, 20. H. H.

Nigar wo Němskej.

Němske nabožne kopjeno „Licht und Leben“ wosjetwja listy,
pišane do Bremena wot jeneho nigarja i němskeje kolonije Togo.
Nělotre hady, kotrež su wošebje sajmaze, podany tu: „Tworu
su tu drohe a niz solidne. Esu te wězy pola Waš domach tež
taf drohe? A njeje hiščeže móžno, so to, ščtož sčasany i Něm-
skej dostanjemy? Esmy lacžni sa němskimi tworami. — —
Dyrbyja Němska žyła šbita hycž? Zej tola njeprawdycha wo-
jazh, brónje, pjenjeh, wojniška wuschifnosć atd. Tež ja mēn-
ju, so je mēr sa wobej stronje jenaf sčžinjeny, a žadyn lud njeje
kapitalisowaf. Wutroba by me bolaka, hyc-li ja wēricž dyrbyjał,
so je Němska žyła šbita. To by potom hwoju winu
jenož w tym mēcz mohlo, so je ho Němska
wot hwojeho Boha wotwobročila! To je
potom pschicžina po Božim hūdženju! Mēn
dyrbimy to taf na ho wsacž, kaž je B óh chžyl. B óh kōždy lud
lubuje a kōždeho čłowjeka w runjej mērje. Kotrehož B óh lu-
buje, teho wón khosta!“

Džiwno to a jažo tež niz! Tam w tej taf njenowanej čžēn-
nej Afrizy ma čžorny nigar jažnej wōczžy ja tu wēz, kotraž ho
w bēlej rošjašnjeney Europje a Němskej stawa, a čži „rošjaš-
njeni“ pola naž to njewidža, byrnjež hēbi na wocži stajili! Abo
je taf so to widžecž nochzeja? Abo taf, so su ho w nawocžach
abo kaž Sserb praji „bryli“, pschetwabnyli, a nawocži hamo-
prawdosčje abo psche-rošjašnjenosčje abo psche-mudrosčje stajili,
taf so wscho psche-widža a tež to najbližšche a najjednorisčhe nje-
widža, ščtož taniny nigar widži: so su Boha wopuschčžili a so
tež hinaf nētk njej móžno, hacž so su hami wopuschčženi? Nēsch-
to tajke dyrbi to tola hycž, a pola naž w Sakskej niz najmjenje!
Hewaf bychu tola to hamgne a najjednorisčhe čžinili: k Bohu ho
wobročžili, kiž tola naž tež hiščeže lubuje, njech naž tež nētkle
khosta! Ale hdže tež to! Budža najprjedy pschepytowacž a po-
tom wothlošowacž, hacž je B óh, jeho hłowno Jesuž Krystuž,
tón šbōžnik, nēščto ščlōdne sa nasche džēcži, sa nasch lud, a po
tym budža potom nabožinu se schule čžirncž abo ju wotstajecž,
ale Bože dla niz, dofelž je wona po jich mēnjenju wužitna a do-
bra, ale dofelž ščōncžnje nicžo njeschłōdži. Bomyhl hēbi, to chzedža
čłowjecžlojo nascheho čžajša čžinicž! To tola „Židowiski lud“
i jenyh Hanafom, Raifafom, Herodafom, a Pontijom Pila-
tom nicžo pornjo temu njebē! A wone wschaf taf je: Němski lud,
kajkiž je nētkle, tež hižo nicžo wjazh pornjo temu njeje, ščtož
psched tšjomi, šchescžimi lētami bēšche!

Ze to žyła taf, kaž w jenej druhej wēzy, hnadnisčej, sa naž
Sserbow pak tola jara wulžy wažnej. Jato ho jednasche wo
prawa Sserbow, wo pschinarodžene prawa Sserbow, rjekny
jedyn němski sakski jastupječ jeneje stronny na prawizy, wot
Sserbow hōbu woleneje: „Dajče Sserbam nēščto, ale niz
pschewele!“ Jene němske pschikłotwo praji: mur je hwoju psch-
hłuschnosč čžinil, mur móže hwoje pucže hicž (Der Mohr hat
seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen!) Tón mur su
tón ras Sserbja byli, kaž hižo husčžišcho!

A sa Sserbow njejedna ho to nētkole jeno wo pschinarodžene

prawa, ale tež wo najhwcžišchu wēru, njech katholicu njech
evangelstu! A jeli so my to hycž chžemy, ščtož hacž dotaf hami
wo hēbi prajachmy: wērijazy hērbiski lud, kšescžijenjo, je na
čžajhu, so to wopofažemy, psches hłowno, skutk, hłow!

S bliska a i daloka.

W Barlinje je pruska evangelsta hłowna synoda šhroma-
džena. Wona je mjes druhim dorasnje wobšamknjenjam pschi-
hlošowala, kotrež bē „zhrkwiny džēn“ (Kirchentag) w Drazdža-
nach wobšamknyl, wo kotrymž bu tež w naschim kopjentku roš-
prawjane. Pschede wschēm wona wustupuje sa šjednocženje
wschěch evangelstich zhrkwjow a wusnacžow do jeneho swjastka,
kotryž by hylu dosčž byl, šchitacž evangelstu wēru, evangelste
zhrkwje. Tež namjetuje a pschihotuje synoda sakozenje jeneho
swjastka evangelstich zhrkwjow (evangelischer Kirchenbund) To
by nēščto swježelaze a jara nušne bylo, sa wschē čžajh, pschede
wschēm pak sa nasch čžaj! Duž daj B óh, so by ho tole radžilo!

W Japansej hwcžesčje evangelsto-protestantske mišion-
stwo, kotrehož hūdlo je Barlin, jubilej. Ze to nēščto wulžy
šwježelaze, wošebje w tutym hewaf šrudnym, sa nasche mišion-
stwo pak wošebje šrudnym čžajhu. Wōdžer a superintendenta
evangelsteho mišionstwa w Japansej, D. Schiller, hwcžesčje
w Kyoto hwoj jubilej 25lētneho džēka w Japansej. W lēče
1895 bē tam jako mlōdy faraf do Tokgo pschijēł a w tutym
mēseže, w hłownym hūdlecžu evangelsteho mišionstwa, 5 lēt
škutkowaf. 1899 pschēhdyli ho se hwojej mandželkej do Kioto a
sakōži tam nowu mišionistku staziju. Kioto bē hacž do 1868
hłowne mēsto Japanseje a to „Rom“ japansteho Buddhizma,
a ma 1/2 millijona wobhđlerjow a 3000 pōhanstich tempłow.
Tam je wón wot 1900 hēm wobšchērne džēlo dokonjal. Šhro-
madži evangelstich Němžow a Schwycarjow do evangelsteje
wošadny, sakōži dwē nowej kšescžijaniskej wošadže. Tón prēni,
kotrehož wulšchēži, bē mēschnik buddhizma Bē i nabožnym wu-
čžerjom a se schulskim dohladowarjom, i uniwēritynym wučžerjom
a tež wučžer jeneho kšēžorskeho prinza. Mimo wschelatich druhich
džēłow dokonja tež to, so we wschelatich druhich mēstach stazije
nastachu, sa kotrež japanstich duchownych postaji. Wudawa tež
jene nabožne kopjento a wschelake knihi. Taf móže D. Schiller
a i nim evangelste mišionstwo na 25 lēt žohnowanja pōłneho
džēka wrōcžo hladacž a i dobom psches to i nowej nadžiju du
prēdka hicž, i nowej nadžiju pschede wschēm na nowe šbožowne
škutkowanje tam w ranjšich krajach.

Njebješa.

Čžeta bē na wopyt pschischla. Mały Jurk hēbi wučžini, so
ma čžeta jeho wječor do lōžka položicž. To čžeta tež čžini, a po
tym ho jeho woprascha: „Ščto ho nētko modlišč?“

„Modlicž?“ ho Jurk woprascha, „ščto to je,“

„Ó, Jurko! Njeprajisč hnadž:

„Luby Wōtcže, hlaj tu hym ja mały!

Daj, so hym čži žyła prawy!

Bomhaj mi ty i hnadny tu,

So pucž do njebja tam k tebi du.“

Jurk postlocži, samolajo: „Do njebja? Žitny do njebja?“

— Wbohusch njewēdžesche hiščeže nicžo wo Bosh a jeho šbōžnych
njebješach. Macž a nan nješpēwaschaj žane pacžerje i nim.
Čžinisch ty to? —

Wudawa „Sserbska Lujiza“, družtvo i wobm. ruł.
Samolwity redaktor: faraf W h r g a c ž w Moskžizach.
Čžischčž Ssmolerjež knihicžiščžernje w Sserbskim Domjo
w Budyšchinje.